

Husdyrgødning og dens anvendelse

Animal manure and its use

A. Dam Kofoed, P. Søndergård Klausen,
B. Tolstrup Christensen, V. Kjellerup, K. E. Larsen

Resumé

Husdyrgødning som affald fra husdyrproduktionen skal betragtes som værdifuld gødning og behandles som sådan. Den skal håndteres og anvendes på en økonomisk og miljømæssig forsvarlig måde.

Indholdet af plantenæringsstoffer varierer meget, og for udarbejdelse af en veltilrettelagt gødningsplan forudsættes kendskab hertil gennem analyse.

Husdyrgødningens indflydelse på jorden viser sig i ændringer i de kemiske, biologiske og fysiske forhold. Tilførsel af større mængde plantenæringsstoffer end planternes behov medfører udvaskning navnlig af kvælstof og på længere sigt akkumulering. Jordens biomasse, herunder regnorme, øges lidt ved anvendelse af husdyrgødning, og det samme gælder humusindholdet. Hvor meget afhænger af den tilførte mængde.

De sundhedsmæssige aspekter ved husdyrgødning er navnlig knyttet til gylle, hvor opbevaringsforholdene ikke på samme måde som ved tidligere opbevaring i mødding giver mulighed for, at patogener og parasitter bliver dræbt.

Husdyrgødning skal anvendes i mængder, den pågældende afgrøde kan udnytte. Udbringning i de tidlige efterårsmåneder medfører betydelig kvælstofudvaskning, størst på sandjord. Husdyrgødning bør udbringes så nær vækstperiodens begyndelse som muligt under hensyntagen til jordbundsforholdene, og den skal nedbringes omgående for at undgå fordampning af ammoniak.

Nøgleord: Gylle, ajle, fast gødning, plantenæringsstoffer, gødningsværdi, jordbundsforhold, udbringning.

Summary

Animal manure being a waste product from animal production should be regarded as a valuable fertilizer and treated as such. It should be disposed in an economically and environmentally proper way.

The nutrient content of animal manure is very variable, and a prerequisite for a carefully prepared fertilizer programme is a knowledge of the actual nutrient content of the manure, mainly obtained by chemical analyses of the manure.

The influence of animal manure on the soil is displayed in changes of the chemical, biological and physical soil properties. The application of nutrients, in amounts exceeding the demand of the plants, causes leaching of nitrogen in particular and, on the longer term, accumulation of nutrients in the soil. The soil biomass including the earthworms increases somewhat when animal manure is applied; this is also true for the soil organic matter content. The increase depends on the amount of manure applied.

The sanitary aspects of animal manure is mainly connected to the use of animal slurries because the storage conditions of slurry do not accomplish the same killing-off of pathogens and parasites as did the previously adopted traditional farm yard manure storage.

Animal manure should be applied in amounts corresponding to crop demands. Application in early autumn causes considerable leaching of nitrogen especially on sand soils. The animal manure should be applied as close as possible to the beginning of the plant growth period with due respect to soil conditions. It should be incorporated into the soil immediately after application in order to avoid ammonia volatilization.

The publication is in Danish.

Key words: Slurry, urine, solid manure, plant nutrients, fertilizer value, soil conditions, application.

Beretningen kan fås på Statens Planteavlkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, tlf. (02) 85 50 57.